

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Δημιουργική Μέθοδος ρυθμικού και θεατρικού παιχνιδιού

Ενότητα 8: ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΑΛΑΝΗ ΜΑΡΙΑ (ΜΑΡΩ) ΡΗΔ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Σκοποί ενότητας

- ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΥΙΟΘΕΤΗΣΕΙ ΤΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ.

Περιεχόμενα ενότητας

- FORUM THEATRE
- ΥΛΙΚΑ ΑΝΟΛΟΚΛΗΡΩΤΑ/UNFINISHED MATERIALS
- ΑΚΙΝΗΤΗ ΕΙΚΟΝΑ / STILL IMAGE
- ΘΕΑΤΡΟ ΕΙΚΟΝΩΝ/ IMAGE THEATRE
- ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΕΝΟΣ ΡΟΛΟΥ/ OBJECTS OF CHARACTER
- ΡΟΛΟΣ ΠΑΝΩ ΣΤΟΝ ΤΟΙΧΟ/ ROLE ON THE WALL
- ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΡΕΚΛΑ/ HOT SEATING
- ΑΝΑΔΡΟΜΗ/ FLASHBACK
- ΠΡΟΒΟΛΗ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ/ FLASH FORWARD
- Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΩΝ ΠΕΝΤΕ ΕΠΙΠΕΔΩΝ ΝΟΗΜΑΤΟΣ ΜΙΑΣ ΠΡΑΞΗΣ ΤΗΣ HEATHCOTE

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ-IMAGE THEATRE

Μέρος της διδακτέας ύλης αναφέρεται στο: Γαλάνη Μ., (2010) *Δημιουργική μέθοδος θεατρικού παιχνιδιού*, Ίων, εκδ. Έλλην, Αθήνα

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΥΙΟΘΕΤΗΣΕΙ ΤΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

- ✧ Θέατρο αγοράς/ Forum theatre (Augusto Boal)
- ✧ Υλικά ανολοκλήρωτα/ Unfinished materials
- ✧ Ακίνητη εικόνα / Still image
- ✧ Θέατρο εικόνων/ Image theatre
- ✧ Αντικείμενα του ρόλου/ Objects of character
- ✧ Ανακριτική καρέκλα/ Hot Seating
- ✧ Ρόλος πάνω στον τοίχο/ Role on the wall
- ✧ Αναδρομή/ Flashback Προβολή στο μέλλον/ Flash forward
- ✧ Η τεχνική των πέντε επιπέδων νοήματος μιας πράξης

FORUM THEATRE

Από το ρωμαϊκό forum (αγορά), όπου γινόταν ανταλλαγή ιδεών και λύνονταν οι διαφορές και τα προβλήματα. Αποτελεί βασικό μέσο του θεάτρου των Καταπιεσμένων, ένα είδος πολιτικού θεάτρου. Ξεκίνησε από τον Augusto Boal στη Βραζιλία και διαπραγματεύεται κοινωνικά θέματα. Ενεργοποιεί το θεατή ώστε να γίνει δρων-θεατής (spect-actor), να συμμετέχει στη λύση του προβλήματος να άρει με έναν τρόπο την προσωπική ή κοινωνική καταπίεση. Ηθοποιοί και θεατές, όλοι εμπλέκονται και συνδημιουργούν. Υπάρχει ο joker ή facilitator (μεσολαβητής), ο οποίος δίνει διεξόδους σε τυχόν προβλήματα. Μπορεί να παγώσει μια σκηνή ενώ το κοινό ανά πάσα στιγμή παρεμβαίνει στη δράση.

«Το Θέατρο Φόρουμ είναι ίσως η πιο κοινή παραστατική έκφραση του Θεάτρου των Καταπιεσμένων, και το πιο γνωστό και δημοφιλές από όλες του τις μορφές. Είναι ένα είδος *θεατρικού παιχνιδιού απόδοσης* που προήλθε από την άλλη μορφή *συμμετοχικού θεάτρου* που ονομάζεται *ταυτόχρονη δραματουργία*, στην οποία τα μέλη του κοινού ενημερώνουν τους ηθοποιούς για το τι θα κάνουμε στη συνέχεια. Σε μια τέτοια παράσταση, ένα μέλος του ακροατηρίου (όταν διαπιστώσει ότι ένας ηθοποιός δεν ήταν σε θέση να εκτελέσει την πρότασή του σε ικανοποιητικό βαθμό), καλείται από τον Boal να ανέβει στη σκηνή και να παίξει τη συγκεκριμένη πρότασή του ο ίδιος».

Excerpt from Theatre of Change:

Theatre of the Oppressed as an aesthetic tool for social and political change
by S. Leigh Thompson

<http://theforumproject.org/whatisto/what-is-theatre-of-the-oppressed/>

ΥΛΙΚΑ ΑΝΟΛΟΚΛΗΡΩΤΑ/UNFINISHED MATERIALS

Στους μετέχοντες παρουσιάζεται ένα υλικό το οποίο δεν έχει την τελική, πλήρη του μορφή. Τέτοιο υλικό μπορεί να είναι ένα απόσπασμα από μια επιστολή, ένα μέρος από ένα κείμενο, κομμάτια ενός αγγείου κ.λ.π.

Οι μετέχοντες καλούνται με βάση τις πληροφορίες, τις οποίες μπορούν να αντλήσουν από το υλικό, και τις υποθέσεις, τις οποίες θα κάνουν να διερευνήσουν το θέμα, και να το διαπραγματευτούν μέσω της δράσης τους.

Με αυτόν τον τρόπο θα δημιουργήσουν οι ίδιοι την ιστορία του δράματος.

ΑΚΙΝΗΤΗ ΕΙΚΟΝΑ / STILL IMAGE

Οι μαθητές επινοούν μια «παγωμένη» εικόνα, χωρίς λόγια, για να αποδώσουν, με αυτόν τον τρόπο μια σημαντική στιγμή, μια διάθεση ή έναν συμβολισμό.

Η ακίνητη εικόνα δεν είναι στατική, αλλά εμπεριέχει ενέργεια.

Η «παγωμένη» εικόνα εξασκεί τους μαθητές στη γλώσσα του σώματος, τη χρήση του χώρου και την αφήγηση.

ΘΕΑΤΡΟ ΕΙΚΟΝΩΝ/ IMAGE THEATRE

Την έναρξή του αποτελούν οι ζωντανές εικόνες /living pictures ή μια ακίνητη εικόνα /still image. Στη συνέχεια τα παιδιά μπορούν να περνούν από στατικότητα σε κίνηση ή αντίστροφα, να παρουσιάζουν ένα γεγονός, ένα συναίσθημα, μια κατάσταση και τελικά να επινοούν την εξέλιξη μιας ιστορίας.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΕΝΟΣ ΡΟΛΟΥ/ OBJECTS OF CHARACTER

Ο εκπαιδευτικός επιλέγει και φέρνει στην ομάδα αντικείμενα ενδεικτικά κοινωνικού και ψυχολογικού προφίλ τα οποία μπορούν να αποκαλύψουν στοιχεία χαρακτήρων κάποιου συγκεκριμένου ρόλου ή ρόλων προς επινόηση.

Τέτοια αντικείμενα μπορεί να είναι ρούχα, αξεσουάρ, προσωπικά αντικείμενα, επιστολές, φωτογραφίες κ.α.

Οι συμμετέχοντες με βάση τις πληροφορίες που μπορούν να αντλήσουν από αυτά και με υποθέσεις που μπορούν να κάνουν θα φτιάξουν ρόλους και θα δημιουργήσουν θεατρική σύνθεση.

Η τεχνική του θεάτρου «Αντικείμενα ενός ρόλου», έτσι όπως περιγράφεται, είναι προσαρμοσμένη για το θεατρικό παιχνίδι

ΡΟΛΟΣ ΠΑΝΩ ΣΤΟΝ ΤΟΙΧΟ

Ένα μέλος της ομάδας ξαπλώνει πάνω σε χαρτί του μέτρου σε μια πόζα την οποία, όπως ο ίδιος πιστεύει, θα είχε ο ρόλος, τον οποίο η ομάδα καλείται να διερευνήσει. Κάποιοι από τα υπόλοιπα μέλη σχεδιάζουν στο χαρτί το περίγραμμα του κορμιού του. Το χαρτί αναρτάται σε τοίχο. Καθώς η δράση αναπτύσσεται οι συμμετέχοντες καλούνται να γράψουν μέσα στο περίγραμμα σκέψεις ή συναισθήματα του ρόλου και έξω από το περίγραμμα σκέψεις και συναισθήματα δικά τους ή των άλλων προσώπων του δράματος με σκοπό να διερευνήσουν και να κατανοήσουν σε βάθος τον ρόλο.

ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΡΕΚΛΑ

Ένας μαθητής κάθεται σε μια καρέκλα. Οι υπόλοιποι του κάνουν ερωτήσεις κι εκείνος απαντά «μέσα» στο ρόλο σαν να είναι ο ίδιος ο ρόλος, σε σχέση με τις πράξεις, τα κίνητρα, τις σκέψεις, τις αξίες του κ.λ.π. Οι υπόλοιποι που κάνουν τις ερωτήσεις μπορούν να είναι επίσης σε κάποιο ρόλο, μπορεί και όχι.

Δεν προηγείται καμιά προετοιμασία.

Αυτή η τεχνική χρησιμοποιείται για να γίνει εμβάθυνση σε ρόλο ή να αντληθούν περισσότερες πληροφορίες για το έργο, ή να συνθέσουν μια δράση θεατρική.

Γενικά η εύστοχη ανάκριση στη συγκεκριμένη δραστηριότητα έχει ως αποτέλεσμα τον εμπλουτισμό του ρόλου αφενός και αφετέρου τη εμβάθυνση της ανθρώπινης συμπεριφοράς.

ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

- Προβολή στο μέλλον/ Flash forward είναι η διαδικασία κατά την οποία παίζονται από το παρελθόν κάποιες σημαντικές στιγμές και γεγονότα που συνδέονται άμεσα με τη σκηνή που διερευνάται.
- Προβολή στο μέλλον/ Flash forward είναι η διαδικασία κατά την οποία η ομάδα δημιουργεί και παριστά ένα γεγονός το οποίο πιθανόν να συμβεί στο μέλλον, αμέσως μετά τη σκηνή που διερευνάται.

Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΩΝ ΠΕΝΤΕ ΕΠΙΠΕΔΩΝ ΝΟΗΜΑΤΟΣ ΜΙΑΣ ΠΡΑΞΗΣ ΤΗΣ HEATHCOTE

- action/τι κάνω
- motivation/ με ποιο κίνητρο
- investment/τι προσδοκώ
- model/ από πού την έμαθα αυτή τη στάση και πως γνωρίζω ότι είναι η κατάλληλη
- stance/ οι αξίες μου επιτρέπουν τέτοια στάση τι άνθρωπος είμαι με αυτή τη συμπεριφορά

Δάνειο από το εκπαιδευτικό δράμα για τη διερεύνηση & αποκάλυψη του νοήματος μιας πράξης, δράσης, συγκίνησης, ώστε το παιδί να μάθει να εμβαθύνει στα πράγματα.

Τέλος Ενότητας

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Γαλάνη Μαρία (Μάρω).
«Δημιουργική Μέθοδος Ρυθμικού και Θεατρικού Παιχνιδιού».
Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή
διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/PDE1464/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

